

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА»**

Спеціальність: **С4 Психологія**
Освітній рівень: **перший (бакалаврський) рівень**
Освітня програма: **Психологія**

МАУП 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	<i>Сучасна українська мова</i>
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	<i>С4 Психологія</i>
Рівень вищої освіти	<i>перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</i>
Статус дисципліни	<i>обов'язкова</i>
Кількість кредитів і годин	<i>4 кредити/120 год. Лекції: 20 год. Семинарські/практичні заняття: 32 год. Самостійна робота: 68 год.</i>
Терміни вивчення дисципліни	<i>I семестр</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
Вид підсумкового контролю	<i>екзамен</i>
Сторінка дисципліни на сайті	

П.І.Б. викладача	
Науковий ступінь	
Вчене звання	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
E-mail	
контактний телефон	
Портфоліо викладача на сайті Інституту	

1. Коротка анотація до дисципліни

У структурно-логічній схемі дисципліни «Сучасна українська мова» вивчається на етапі підготовки фахівців освітнього рівня бакалавр і є дисципліною, що використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук, та основних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Це забезпечує можливість викладання дисципліни з урахуванням професійної орієнтації майбутніх фахівців.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасна українська мова» є формування у майбутніх фахівців умінь і навичок досконалого володіння українською мовою в тому числі за проф.спрямуванням; підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, формування комунікативної грамотності студентів; набуття комунікативного досвіду для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Сучасна українська мова» є формування компетенції майбутніх фахівців, що містить знання і практичне оволодіння нормами ділової української літературної мови; чітке і правильне розуміння ролі державної мови; дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; розвивати творче мислення студентів; сформувані навички редагування, коригування і перекладу наукових та ділових текстів; виховувати повагу до української літературної мови та її традицій; вивчення системи української мови в усіх її підсистемах; вивчення законів функціонування мовних одиниць; вироблення стійких практичних навичок лінгвістичного аналізу мовних одиниць різних рівнів.

3. Формат курсу: очний (*offline*) та/або дистанційний (*online*)

4. Програмні результати навчання (інтегральна, загальні та спеціальні (фахові) компетентності)

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов

Загальні компетентності:

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

Результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю С4 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (РН):

ПРН8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців.

ПРН12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПРН16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності

психолога.

ПРН20. Презентувати та обґрунтовувати детермінізм і гіпотези щодо появи та розвитку соціально-психологічних явищ.

5. Статус дисципліни: цикл загальної підготовки, обов'язкова дисципліна

6. Пререквізити базові загальноосвітні знання суспільно-гуманітарного циклу. Дисципліна «Сучасна українська мова» пов'язана з Іноземною мовою за структурною схемою ОК 5, але є безпосередній зв'язок з Історією та культурою України, з Основами медіації та ін.

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Мультимедійний проектор, ноутбук для проведення аудиторних занять, доступ здобувачів вищої освіти до Інтернету.

2. Сервіс для пошуку наукових джерел GoogleScholar. Електронний режим доступу: URL:<https://scholar.google.com.ua>

3. Бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України URL: <http://izbornyk.org.ua/>

4. Офіційний сайт українського Товариства охорони пам'яток історії та культури URL: <https://pamjatky.org.ua/>

5. Національний музей історії України URL: <https://nmiu.org/>

6. Історична веб-хрестоматія UKRAÏNARUS

URL: http://geocities.com/ua_ukraine/ukrainerus.html

7. Українська електронна бібліотека URL: <http://ukrcenter.com/library.asp>

8. Політика курсу.

- Передбачає роботу в команді.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.

- Дотримання академічної доброчесності (Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта - відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату).

- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.

- Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до відцифрованих історичних документів);

- списування та плагіат.

Реферативні роботи здобувач виконує самостійно, з обов'язковим посилення на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на антиплагіат. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує здобувачеві повторно виконати необхідний вид роботи.

Здобувачі вищої освіти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/

невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат, інші письмові види робіт).

Здобувач вищої освіти, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

9. Зміст дисципліни:

Змістовий модуль I. Фонетичні, лексичні, орфографічні та орфоепічні норми (теми лекцій та семінарів у схемі структури ОК 3)

Змістовий модуль II. Граматичні морфологічні норми та словотвір (теми лекцій та семінарів у схемі структури ОК 3)

Змістовий модуль III. Граматичні синтаксичні норми. Словосполучення та речення (теми лекцій та семінарів у схемі структури ОК 3)

10. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є лекції, семінарські заняття, консультації. При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє повернути Вашу увагу до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обмірковувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формулювати висновки і узагальнення.

Лекція-дискусія – вільний обмін думками в інтервалах між логічними розділами лекції.

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (див. рекомендовану літературу), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях.

11. Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <https://drive.google.com/file/d/1ENRncPYdU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>)

12. Контроль навчальних досягнень.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність здобувачів вищої освіти під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;

- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до відцифрованих історичних документів);
- списування та плагіат.

Реферативні роботи здобувач виконує самостійно, з обов'язковим посилення на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на антиплагіат. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує здобувачеві повторно виконати необхідний вид роботи.

Здобувачі вищої освіти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат, інші письмові види робіт).

Здобувач вищої освіти, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

Результати поточних досягнень студента (РПД)

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3	4	4	
Відвідування семінарсько-практич. занять	1	5	5	5	5	6	6	
Робота на семінарсько-практичному занятті	10	5	50	5	50	6	60	
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	
Виконання ІНДЗ	30	88		-		88		100
Разом		306				-		
<p>306:100=3,06 Студент набрав РПД X балів; Розрахунок: X:3,06 = загальна кількість балів ЄКТС студента.</p>								

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Критерії оцінювання результатів навчання

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний, модульний та підсумковий

контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня навчальних досягнень під час семінарських, практичних занять та якості виконання індивідуальної і самостійної роботи та передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок студентом з кожного окремого модуля навчальної дисципліни.

Поточний контроль – проведення семінарських занять, відпрацювання академічних заборгованостей.

Поточний контроль під час проведення семінарських занять передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок студентом з кожного окремого навчального (змістового) модуля навчальної дисципліни та їх корекцію. Прозорість оцінювання рівня знань студентів забезпечується чіткими критеріями.

Модульний контроль – визначає якість виконаної студентом навчальної роботи з певного навчального (змістового) модуля та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності, включаючи виконану індивідуальну, самостійну та модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль – виставляється як сума балів з усіх модулів навчальної дисципліни та обраховується, як правило, як середнє арифметичне складових модулів. По закінченню вивчення навчальної дисципліни студент складає екзамен.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕСТ8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка **“відмінно” A** ставиться за повну, глибоку, логічну відповідь, демонстрацію розуміння нормативного матеріалу та правильне його тлумачення, доказові висновки, правильне використання правової термінології та літератури.

Оцінка **“добре” B** ставиться в разі, коли виконання завдань відповідає зазначеним вимогам, але викладений матеріал недостатньо систематизований, не продемонстровано стійкі вміння у визначені поняття або у висновках і узагальненнях є окремі неточності.

Оцінка **“добре” C** ставиться в разі, коли виконання завдань в цілому відповідає зазначеним вимогам, але викладений матеріал не систематизований, не продемонстровано вміння у визначені поняття, у висновках і узагальненнях є суттєві неточності.

Оцінка **“задовільно” D** ставиться, коли студент виявляє розуміння основних положень тем варіанту, але спостерігається поверховість знань, визначення понять не чітке, недостатні вміння і аргументи, допущені помилки і неправильне тлумачення окремих норм права або ж

правове завдання розв'язано лише частково.

Оцінка **“задовільно” Е** ставиться, коли студент виявляє розуміння основних положень тем варіанту, але спостерігається поверховість знань, невміння визначити поняття, недостатні вміння і аргументи, допущені істотні помилки і неправильне тлумачення норм права, але виконання завдання задовольняє мінімальним критеріям.

Оцінка **“незадовільно” FХ** ставиться, якщо відповідь неправильна і свідчить про незнання основного матеріалу, грубі помилки у визначенні правових понять і розв'язанні завдань варіанту, невміння працювати з нормативними актами. Студент має право протягом двох тижнів повторно перескласти модульну контрольну роботу і отримати атестацію.

Оцінка **“незадовільно” F** ставиться, якщо відповідь неправильна і свідчить про незнання матеріалу, грубі помилки у визначенні правових понять і розв'язанні завдань варіанту, невміння працювати з нормативними актами. Крім того, оцінка **“незадовільно”** виставляється і студентам, які були відсутні на контрольному занятті з неповажних причин. Студент повинен пройти повторний курс навчання за цим модулем.

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна оцінка (у балах)
1	Формулювання мети і завдань роботи	2
2	Складання плану, чіткість і послідовність викладу матеріалу	3
3	Обґрунтоване розкриття проблеми, аналіз різних інформаційних джерел (наукових видань, навчальної літератури, періодичних видань, матеріалів мережі Internet), критична та незалежна оцінка різноманітних точок зору, позицій, аргументів	10
4	Зв'язок з реальною практикою, аналіз діяльності окремих організацій, конкретних проблемних ситуацій	5
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання поставлених завдань, творчий підхід до виконання ІНДЗ	5
6	Якість оформлення роботи	5
	Разом	30

Оцінка модульної контрольної роботи (максимально 25 балів)

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS		Примітка
		Оцінка	Пояснення	
22-25	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання завдання без помилок, вмiле використання додаткової літератури)	допускається 1 незначна помилка
18-21	Добре	B	Дуже добре (виконання завдання лише з незначною кількістю помилок)	не більше 2-х

15-17		C	Добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	не більше 4-х
12-14	Задовільно	D	Задовільно (загалом вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	більше 4 помилок
9-11		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)	велика кількість істотних помилок
5-8	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного склання)	грубі помилки
0-4		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	загальне незнання матеріалу

14. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування студентами результатів вивчення дисципліни є:

- семінарсько-практичне заняття;
- усний виступ;
- виконання письмового завдання;
- тестування;
- есе, дайджест, проект;
- реферат, доповідь;
- ведення опорного конспекту лекцій;
- письмова контрольна робота;
- інші види навчально-наукової роботи (участь в студентському науково.-психологічному клубі «ПСИХОЛОГ», наукових конференціях, Всеукраїнських конкурсах тощо);
- дві модульні контрольні роботи;
- екзамен

15. Питання до екзамену з дисципліни:

1. Предмет, мета і завдання курсу Сучасна українська мова. Поняття мова, ділова мова, мова професійного спілкування.
2. Мовне законодавство та мовна політика в Україні
3. Поняття національної та літературної мови. Значення мови в житті суспільства та людини
4. Мовна, мовленнєва, комунікативна професійна компетенція.
5. Комунікативні ознаки культури мови
6. Мовна норма – категоріальне поняття культури мови.
7. Типологія мовних норм (орфоепічні, акцентуаційні, лексичні, морфологічні, синтаксичні).
8. Причини порушення мовної і мовленнєвої норми. Типи мовленнєвих помилок. Явище білінгвізму.
9. Словники у професійній діяльності. Типи словників
10. Соціопсихологічний аспект та лінгвістичний аспекти культури мови
11. Мовний етикет. Стандартні етикетні ситуації
12. Мовний, мовленнєвий і спілкувальний етикет.
13. Текст як форма реалізації професійної діяльності.

14. Функціональні стилі української мови та сфера їх застосування.
15. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні.
16. Чергування голосних фонем: [у] з [в], [і] з [й]
17. Основні правила наголошування слів у сучасній українській мові.
18. Функціональне забарвлення лексичних одиниць.
19. Спеціальна лексика та її стилістичні можливості в функціональних стилях.
20. Проблеми сучасного термінознавства.
21. Слова іншомовного походження та їх стилістичний аспект.
22. Сутність спілкування. Спілкування і комунікація.
23. Функції спілкування. Види, типи і форми професійного спілкування
24. Невербальні компоненти спілкування.
25. Культура сприймання публічного виступу. Види запитань.
26. Гендерні аспекти спілкування
27. Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію, джерела риторики.
28. Видатні оратори Київської Русі.
29. Публічний виступ як важливий засіб комунікації. Комунікативні вимоги до мовної поведінки.
30. Підготовка промови. Структура професійної публічної промови.
31. Мистецтво аргументації
32. Презентація як різновид публічного мовлення. Типи презентацій
33. Самовдосконалення особистості як шлях до культури фахового спілкування
34. Стратегія поведінки під час ділової бесіди. Ділові зустрічі
35. Співбесіда з роботодавцем
36. Етикет телефонної розмови
37. Мистецтво перемовин.
38. Збори як форма прийняття колективного рішення.
39. Нарада. Види нарад
40. Дискусія. Полеміка .
41. Візитна картка.
42. Ділові листи, їх види. Класифікація службових листів
43. Реквізити листа. Вимоги до композиції та оформлення листів.
44. Типи листів
45. Термінологія як система. Термін та його ознаки
46. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія
47. Становлення і розвиток наукового стилю української мови
48. Жанри наукових досліджень.
49. Основні вимоги до виконання та оформлення курсової роботи.
50. Реферат як жанр академічного письма. Складові реферату
51. Загальні правила цитування та покликання на використані джерела, правила бібліографічного опису
52. Вимоги ВАК України до наукової статті.
53. Переклад термінів. Особливості редагування наукового тексту.
54. Типові помилки під час перекладу наукових текстів українською. Вибір синоніма під час перекладу.
55. Форми і види перекладу. Буквальний, адекватний, реферативний, анотаційний переклади.
56. Офіційно-діловий стиль. Етапи становлення і розвиток офіційно-ділового стилю, проблеми та перспективи розвитку.
57. Мовні особливості офіційно-ділового стилю.
58. Документ – основний вид офіційно-ділового стилю. Вимоги до тексту документа.
59. Класифікація документів.
60. Автобіографія. Резюме.

61. Характеристика.
62. Рекомендаційний лист.
63. Заява. Види заяв.
64. Особовий листок з обліку кадрів.
65. Наказ щодо особового складу.
66. Трудова книжка.
67. Трудовий договір.
68. Реквізит – основний елемент документа.
69. Трудова угода.
70. Прес-реліз.
71. Звіт.
72. Довідка.
73. Ділові записки.
74. Протокол.
75. Витяг з протоколу.
76. Акт.
77. Анотація
78. Відгук
79. Рецензія
80. Доручення
81. Розписка
82. Правопис складних та складноскорочених слів у текстах документів.
83. Графічні скорочення та аббревіатури в текстах ділових документів.
84. Функції фразеологізмів у науковому і офіційно-діловому стилі мови.
85. Дієприкметникові та дієприслівникові звороти у текстах документах, їх особливості.
86. Специфіка використання синтаксичних мовних засобів сучасної української літературної мови у мові професійного спрямування.
87. Лексикологія як наука. Однозначні та багатозначні слова.
88. Вживання омонімів, синонімів, антонімів, паронімів у діловому мовленні.
89. Специфіка використання морфологічних мовних засобів сучасної української літературної мови у мові професійного спрямування.
90. Прийменники у діловому мовленні. Конструкції з прийменником по

16. Рекомендовані джерела (література):

1. Омельчук С.А. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців : монографія. К. : ВД «КиєвоМогилянська академія», 2019. 356 с.
2. Вихованець І. Теоретична морфологія української мови: академ. граматики укр. мови / Іван Вихованець, К. Городенська. – К. : Пульсари, 2004. – 398 с.
3. Костів О., Сколоздра-Шепітко О. Методика викладання української мови : навч.-метод. посібник. Львів, 2018. 202 с.
2. Горпинич В. О. Морфологія української мови : підручник для студентів вищих навчальних закладів / В. О. Горпинич. – К. : ВЦ “Академія”, 2004. – 337 с.
3. Сучасна українська літературна мова : підручник / А.П. Грищенко, Л.І. Мацько, М.Я. Плющ та ін. / За ред. А.П. Грищенка. – К. : Вища шк., 2002. – 439 с.
4. Сучасна українська літературна мова : підручник / С.П. Бевзенко, Н.Я. Грипас, О.І. Леута, В.В. Лобода, М.Я. Плющ / За ред. М.Я. Плющ. – К. : Вища шк., 2000. – 414 с.
5. Сучасна українська мова : підручник / О.М. Григор'єв, С.Є. Долман, Ю.В. Лисенко, Є.А. Макаренко, А.І. Мамалига та ін. / За ред. О.Д. Пономарева. – К. : Либідь, 1997. – 399 с.
6. Сучасна українська літературна мова : Лексикологія. Фонетика: підручник

/ Мойсієнко А.К., Мосенкіс Ю.Л., Бас-Кононенко О.В., Бондаренко В.В., Гапченко О.А., Кравченко Л.О., Мацько О.М., Плющ Н.П., Сидоренко О.М. – Київ : Знання, 2010. – 270 с.

7. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис: підручник / Мойсієнко А.К., Арібжанова І.М., Коломийцева В.В., Костич Л.М., Різник С.М., Плющ М.Я., Алтинцева Л.Ю. – Київ : Знання, 2010. – 374 с.

8. Український правопис / НАН України; Інститут мовознавство ім. О.О. Потебні; Інститут української мови. – К.: Наукова думка, 2019. – 240с.

10. Авраменко О. М. Українська мова (рівень стандарту) /підручник Наказ МОН України від 12.04.2019.

9. Методика навчання української мови: практичні заняття. Навчально-методичний посібник: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 115 с.

10. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник / В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська - Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. - 192 с.

Додаткові:

1. Вихованець І. Р. Морфологічні категорії? Словотвірні? Чи граматичні міжривневі? / Іван Вихованець // Актуальні проблеми українського словотвору / за ред. Василя Ґрещука. – Івано-Франківськ : Плай, 2002. – С. 13–18.

2. Глазова А.П. Українська пунктуація : Навчальний посібник. – Харків, Веста : Видавництво „Ранок”, 2004. – 252 с.

3. Джочка І.Ф. Сучасна українська літературна мова. Практична морфологія / Ірина Джочка, Оксана Ципердюк. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. – 588 с.

4. Карпенко Ю. О. Ступені порівняння різних частин мови та їхні функції / Ю. О. Карпенко // Мовознавство. – 2010. – № 2–3. – С. 41–48.

5. Ковалик І. І. Теоретичні питання граматики // Ковалик І. І. Питання українського і слов'янського мовознавства : вибрані праці, ч. II / упор. З. Терлак / Іван Ковалик. – Львів ; Івано-Франківськ, 2008. – С. 82–109.

6. Кононенко І. В. Прикметник у слов'янських мовах : монографія / І. В. Кононенко. – К. : Видавничо-поліграф. центр „Київ. ун-т”, 2009. – 495 с.

7. Кучеренко І.К. Теоретичні питання граматики української мови: Морфологія. – Вінниця : Поділля. – 2003. – 464 с.

8. Сімович В. Праці : у 2 т. / Василь Сімович. – Чернівці : Книги-XXI, 2005. Т. 1 : Мовознавство. Українська мова і правопис. Культура мови. Мова українських письменників. Історія мовознавства. Персоналії. Рецензії / упоряд. і передм. Л. О. Ткач. – 2005. – 520 с.

9. Шевельов Ю. Нарис сучасної української літературної мови та інші лінгвістичні студії (1947–1953 рр.) / Юрій Шевельов. – К. : Темпора, 2012. – 446 с.

10. Богатько В. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Модульний курс: навч. посіб. Вінниця: Нілан, 2017. 281 с.

11. Коловоротна Н. Д., Чала А. Г. Українська мова за професійним спрямуванням. Тестовий контроль : навч.-метод. посіб. Харків : ХГПА : Ексклюзив, 2016. Ч. 1. 95 с.

12. Культура фахового мовлення : навч. посіб. для самостійної роботи студентів нефілологічних спец-стей / укладач В. Підгурська. Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2017. 200 с.

16. Схема курсу
СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний обсяг -120 годин, лекції – 20 годин , семінарські заняття -32 годин,
самостійна робота- 68 годин.

Кількість балів	306 балів					
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль I		Змістовий модуль III	
Назва модуля	Фонетичні, лексичні, орфографічні та орфоепічні норми української мови		Граматичні морфологічні норми та словотвір		Граматичні синтаксичні норми. Словосполучення та речення	
Лекції	1-2 (2 бали)	3(1 бал)	4-5 (2 бали)	6 (1 бал)	7-8(2 бали)	9-10 (2 бали)
Теми лекцій	<p>1. Вступ. Місце дисципліни в системі підготовки спеціалістів (Предмет, мета та завдання курсу «Сучасна українська мова». Місце сучасної української мови в системі мов світу. Основні розділи курсу та їх характеристика.).</p> <p>2. Фонетика і фонологія (Поняття фонетики та її завдання). Артикуляційна та акустична характеристика звуків мовлення. Поняття фонології та основні одиниці фонологічної системи. Класифікація голосних і приголосних звуків української мови. Поняття фонем та її функції в мові).</p>	<p>3. Орфоепія, графіка, орфографія Лексикологія (Поняття орфоепії та основні норми української літературної вимови. Поняття графіки та особливості української абетки. Основні принципи української орфографії. Поняття лексикології та її завдання. Лексичний склад української мови: групи слів за походженням і вживанням).</p>	<p>4. Морфеміка та словотвір (Поняття морфеміки та види морфем. Основні способи словотвору в українській мові. Будова слова та його словотвірна структура. Поняття словотвірного гнізда та словотвірного ланцюжка. Відмінність морфемного та словотвірного аналізу).</p> <p>5. Морфологія. Іменник та прикметник. (Поняття морфології та її місце в системі мовознавства. Частина мови: класифікація та загальна характеристика. Іменник та прикметник).</p>	<p>6. Числівник та займенник. Дієслово та його форми. Прислівник та службові частини мови.</p>	<p>7. Словосполучення і речення. Головні члени речення. 8. Односкладні речення. Другорядні члени речення.</p>	<p>9. Просте речення. Відокремлення. Звертання. 10. Складні складнопідрядні та складносурядні речення. Безсполучникові складні речення. Пряма мова.</p>

Семінарські й практичні	1-3 (30 бал)	4-5 (20 бал)	6-8 (30 бал)	9-10 (20 бал)	11-13 (30 бал)	14-16 (300 бал)
Теми семінарських занять	1. Вступ. Місце дисципліни в системі підготовки спеціалістів. 2-3. Фонетика і фонологія.	4. Орфоепія, графіка, орфографія 5. Лексикологія.	6. Морфеміка та словотвір.. 7-8. Морфологія. Іменник та прикметник.	9. Числівник та займенник. 10. Дієслово та його форми. Прислівник та службові частини мови	11. Словосполучення і речення. 12. Головні члени речення.. 13. Односкладні речення. Другорядні члени речення.	14. Просте речення. Відокремлення. Звертання. 15. Складні складнопідрядні та складносурядні речення. 16. Безсполучникові складні речення. Пряма мова.
Самостійна робота	1 (5 балів)		1 (5 балів)		3 (5 балів)	
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)		модульна контрольна робота №2 (25 балів)		модульна контрольна робота №3 (25 балів)	
ІНДЗ	1 (30 год)					
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 3,06					